

ANALIZA KAPACITETA NEVLADINIH ORGANIZACIJA

Komitet pravnika za ljudska prava - YUCOM

Kako analiza kapaciteta nevladinih organizacija INGOC pokazuje, Srbiju karakteriše relativno razvijena i formirana NVO scena ne samo u većim regionalnim centrima, već i u manjim lokalnim zajednicama, sa progresivnim trendom razvoja, jačanja kapaciteta i stvarnog društvenog uticaja.

Na žalost, sistemski zakoni, koji su doneseni u proteklih nekoliko godina a koji su od ogromnog značaja za unapređenje i poboljšanje položaja organizacija civilnog društva u Srbiji praktično izjednačavaju pravne režime poslovanja organizacija u oblasti proizvodnje i prometa, produkcije i reprodukcije dobara i usluga, dakle - profitnog sektora, sa poslovanjem institucija civilnog društva. Novim propisima koji uređuju radne odnose, penzijsko i invalidsko osiguranje, oporezivanje i poreske olakšice, spoljnotrgovinsko i carinsko poslovanje, platni promet kao i vođenje poslovnih knjiga, nisu uvažene specifičnosti neprofitnih udruženja i njihova suštinska potreba da se oslobode zavisnosti od stranih donacija i da obezbede finansijske, tehničke i ostale neophodne uslove za trajni rad i delovanje. U tom smislu, u brojnim navedenim oblastima pravni režim koji važi za privredne subjekte koji u svom poslovanju ostvaruju dobit važi i za civilno društvo. Posebno, dakle, naglašavamo da kada se govori o „pravnom okviru“ koji ima uticaja na opstanak i razvoj institucija civilnog društva u Srbiji, ne misli se samo na pravne propise koji uređuju osnivanje, status i poslovanje udruženja građana već na čitav spektar propisa kojima bi trebalo osnažiti i ojačati treći sektor i obezbediti mu pre svega ekonomski opstanak, prestanak zavisnosti od stranih donacija i progresivni i održivi razvoj.

Poverenje građana u nevladine organizacije je polovično. Kako istraživanja pokazuju, pozitivan odnos karakteriše jednu četvrtinu građana, mešoviti odnos karakteriše jednu šestinu, a svaki 16-ti ima negativan odnos, dok je polovina građana nedovoljno obaveštena da bi mogla da iskaže svoj odnos prema NVO.

NVO imaju marginalni publicitet u medijima. Posmatrano u celini, kontekst u kojem se izveštava o NVO je više negativan nego afirmativan. Najčešće se o NVO izveštava u kratkim žanrovskim formama (vesti i kratki izveštaji) ili se često i ne izveštava, već se objavljuju saopštenja i izjave aktivista. Ukoliko i "zasluže" širu formu (članak, komentar), to su najčešće negativno intonirani i omalovažavajući tekstovi.

Pravni okvir, poverenje javnosti, kao i publicitet u medijima, predstavljaju kontekst u kojem NVO u Srbiji deluju. Analiza koja sledi predstavlja opis vaše organizacije unutar takvog konteksta.

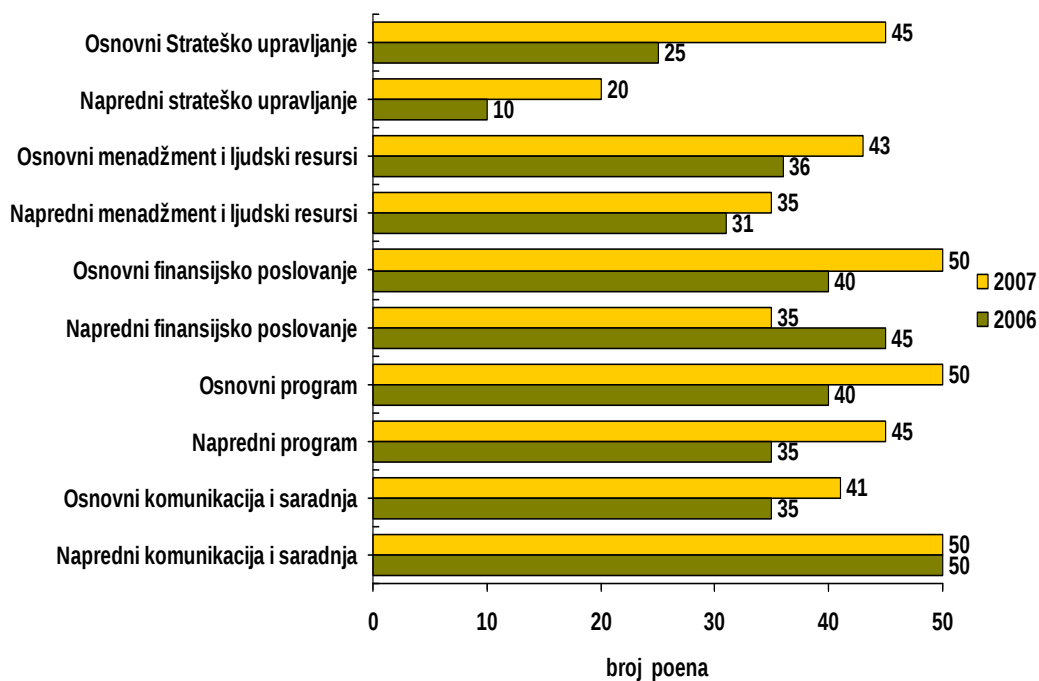
ANALIZA

Indeks kapaciteta NVO (INGOC) se sastoji od ukupno pet aspekata sa ukupno 25 osnovnih i 25 naprednih pokazatelja.

Osnovni pokazatelji prate stepen razvijenosti i primene procedura, zakonskih obaveza i uobičajenih, osnovnih organizacionih procesa.

Napredni pokazatelji formirani su kako bi INGOC ukazao na dobre primere organizacionih procesa i dalje pravce razvoja.

INGOC rezultati organizacije Komitet pravnika za ljudska prava YUCOM za 2007 / 2006

INGOC aspekti su:

Strateško upravljanje, za potrebe ove analize, obuhvata definisanje ciljeva organizacije i utvrđivanje planova i politika kako bi se ovi ciljevi ostvarili, kao i usmeravanje resursa tako da se omogući ostvarivanje utvrđenih politika i planova za postizanje ciljeva.

Strateško upravljanje je osnov svake uspješne organizacije i pomaže da organizacija bolje razume okruženje u kojem deluje, pruža orijentaciju i daje smisao svemu što organizacija radi.

Strateško upravljanje je i instrument koji pomaže pri donošenju odluka, jer tačno određuje potrebe organizacije, utvrđuje prioritete i samim tim olakšava odlučivanje. Osim toga, predstavlja efikasan upravljački mehanizam jer:

- olakšava komunikaciju sa svim zainteresovanim javnostima (građanima, korisnicima, donatorima i partnerima);
- povećava motivaciju i omogućava merenje učinka;
- olakšava suočavanje sa krizom i povećava otpornost na rizike.

Menadžment i ljudski resursi, za potrebe ove analize, podrazumeva efektivno korišćenje ljudskih resursa u cilju unapređivanja učinka organizacije.

Dobro upravljanje (menadžment) obuhvata sveobuhvatna pisana uputstva kako postaviti organizacionu strukturu s jasno definisanim nivoima odgovornosti bez preklapanja uloga i bez "sivih" zona nejasnih i/ili nedefinisanih odnosa.

Cilj upravljanja ljudskim resursima je da omogući organizaciji da u potpunosti ispunjava svoje strateške ciljeve, da privuče i zadrži zaposlene i da na najbolji način njima rukovodi. Obuhvata aktivnosti planiranja ljudskih resursa, odabir novih, njihovu obuku, procenu učinka, kompenzaciju i sigurnost.

Finasijsko poslovanje, za potrebe ove analize, se odnosi na finasijsku strukturu organizacije i na odluke u vezi sa izvorima i načinima korišćenja finasijskih sredstava. Obuhvata četiri ključna elementa:

- Vođenje računovodstvene dokumentacije – postojanje dokumentacije za svaku obavljanu transakciju;
- Unutrašnja kontrola – organizacija mora da ima odgovarajuću kontrolu da bi se sistemski sprečavalo nepropisno trošenje novca;
- Razvoj budžeta – organizacija mora da priprema detaljne budžete da bi se moglo precizno planirati koliko je tačno novca potrebno za rad organizacije u datom periodu;
- Finasijski izveštaj – sumiranje prihoda i rashoda u datom vremenskom periodu.

Program, za potrebe ove analize, obuhvata organizovanu grupu aktivnosti sa zajedničkom svrhom ili usmerenu ka zajedničkom cilju, koju organizacija sprovodi ili predlaže kako bi se ispunili ciljevi i zadaci koji proističu iz sopstvene misije. U osnovi, program obuhvata broj međusobno povezanih projekata koje organizacija realizuje u skladu sa svojom misijom.

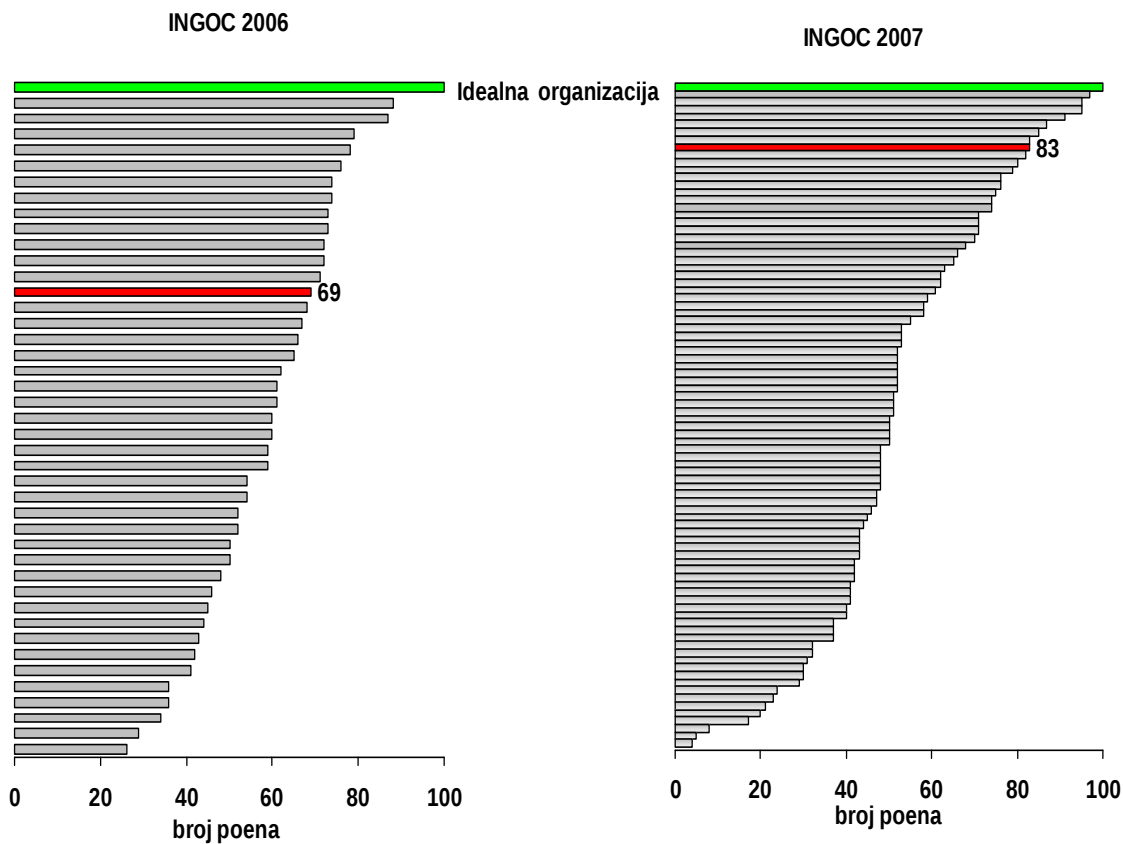
Efikasno upravljanje programaom podrazumeva odgovornost organizacije za kontinuiranu procenu učinka, istraživanja i razvoj novih kapaciteta, kao i sistematičnu primenu novostečenog i postojećeg znanja na dati program.

Komunikacija i saradnja :

Komunikacija, za potrebe ove analize, podrazumeva dvosmeran proces davanja i primanja informacija. Efektivna komunikacija postoji samo u organizacijama koje podstiču slušanje, otvorenost za nove ideje i spremnost na promenu. Svaka komunikacija obuhvata jedan ili više ciljeva, među kojima su informisanje, raspitivanje, ubeđivanje, poziv na akciju, osnov za diskusiju ili konsultacije, donošenje odluka i sl.

Saradnja, za potrebe ove analize, podrazumeva zajednički rad ljudi/organizacija ka ispunjenju zajedničkog cilja (misije). Kroz saradnju se povećava mogućnost uspeha u rešavanju problema ili ostvarenju ciljeva, jer podrazumeva uključivanje više različitih učesnika sa različitim iskustvima, znanjima i veštinama. Osim toga, uspešna saradnja (bilo da je unutrašnja ili spoljašnja) jača organizaciju, jer omogućava adekvatniju upotrebu kapaciteta i resursa, kao i njihovo efikasno korišćenje.

Indeks kapaciteta organizacije **Komitet pravnik za ljudska prava YUCOM** u odnosu na sve ispitivane organizacije

Crvenom bojom označen je indeks organizacije, a zelenom indeks idealne organizacije (100)

Gornji grafikon pokazuje poziciju Komiteta pravnika za ljudska prava u odnosu na idealnu organizaciju, kao i u odnosu na druge organizacije učesnice ove analize.

Komitet pravnika za ljudska prava, mereno u procentima, prema INGOC pokazateljima u 2007. godini, ima 83% ispunjenosti organizacionog razvoja idealne organizacije, što u odnosu na 69% u 2006. predstavlja značajan rast.

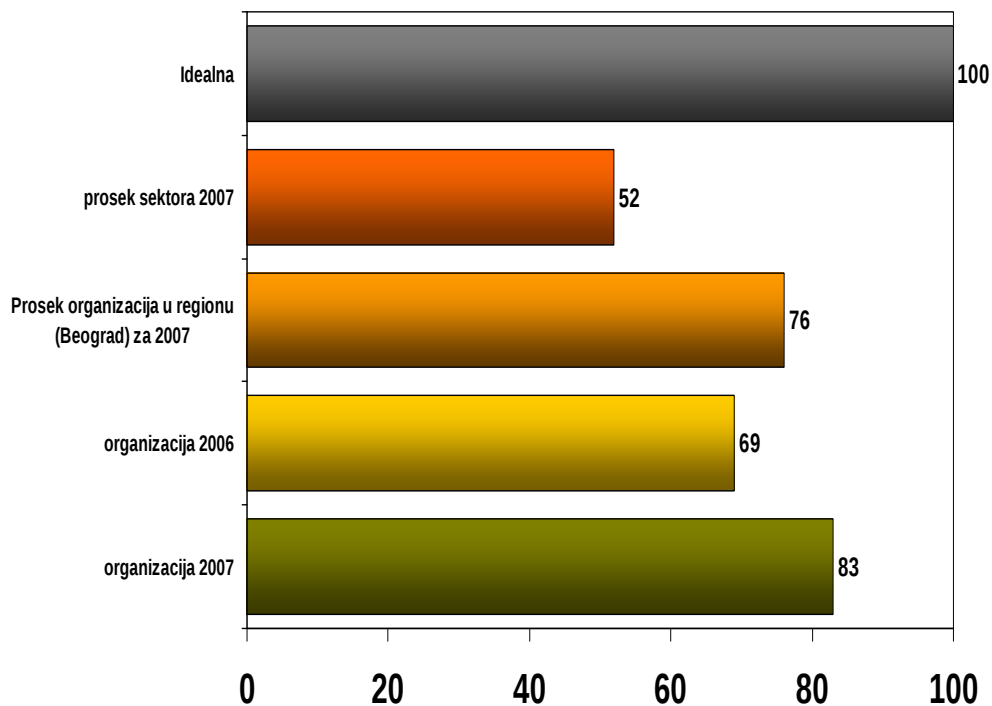
Ovaj rezultat je utoliko značajniji što ceo sektor beleži relativan rast u odnosu na prošlu godinu, tako da rast Komiteta pravnika za ljudska prava i unutar INGOC aspekata i unutar sektora predstavlja značajan rezultat.

Indeks kapaciteta Komiteta pravnika za ljudska prava -YUCOM u odnosu na relevantne kategorije

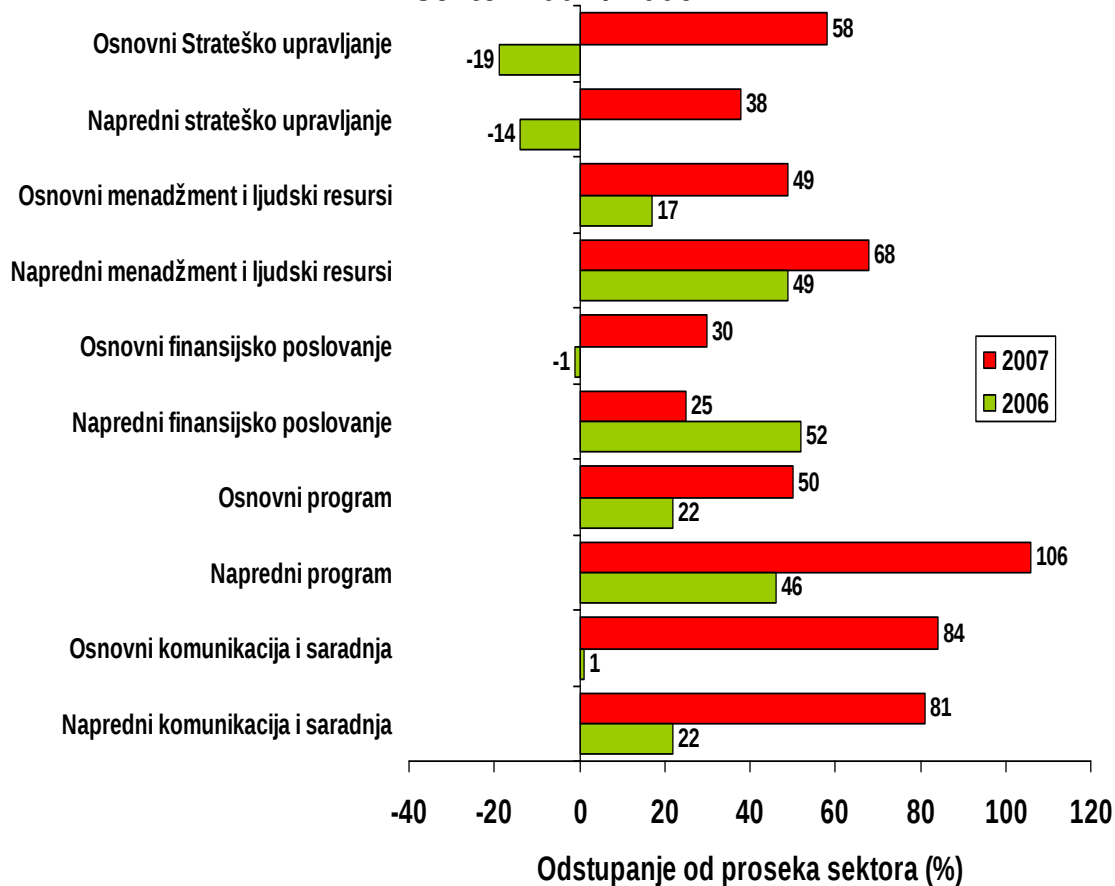
Indeks kapaciteta meri se u odnosu na:

1. Idealnu organizaciju,
2. Prosek svih organizacija iz istraživanja u 2007. godini
3. Prosek svih organizacija u regionu za 2007. godinu
4. Indeks organizacije u istraživanju 2006. godine
5. Indeks organizacije u istraživanju 2007. godine

Svi brojevi predstavljaju procenat od maksimalnog mogućeg broja poena

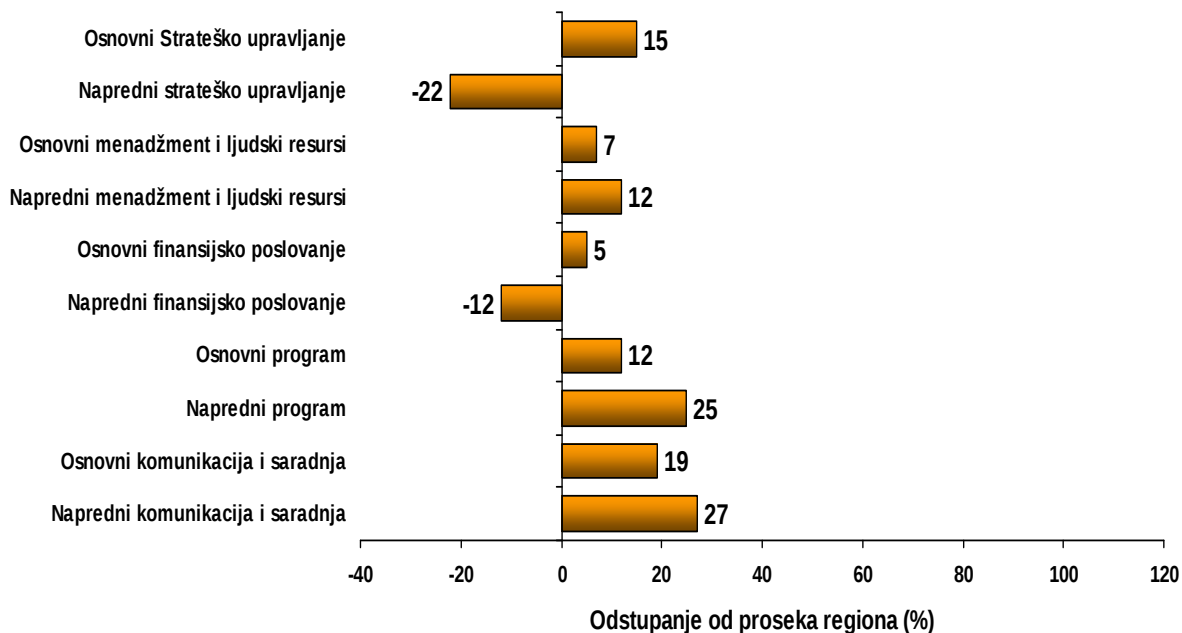

Komitet pravnika za ljudska prava-YUCOM u odnosu na sektor 2007 / 2006

U odnosu na prosek sektora (prosečan rezultat organizacija koje su učestvovalе u analizi) Komitet pravnika za ljudska prava je postigao izuzetan napredak u 2007. godini. Ne samo da je postignut izuzetan napredak u odnosu na rezultate iz 2006. godine, već se, posmatrano u odnosu na sektor, organizacija izdvaja svojim organizacionim postignućima.

Komitet pravnika za ljudska prava -YUCOM u odnosu na region 2007

Takođe, kada se INGOC rezultati uporede sa rezultatom u regionu Beograda, slika stepena organizacionog razvoja Komiteta pravnika za ljudska prava se ne menja značajno.

Međutim, relativno slabiji rezultat u naprednim pokazateljima strateškog upravljanja i finansijskog poslovanja daju razlog za blagu zabrinutost. Kontinuirano slabiji rezultat u aspektima strateškog upravljanja i finansijskog poslovanja mogu na dugi rok da dovedu u pitanje kredibilitet organizacije. Neophodno je posvetiti posebnu pažnju ubrzanom razvoju ova dva važna aspekta vaše organizacije.

Posmatrano na nivou cele zemlje, organizacije iz Beograda imaju daleko razvijenije organizacione strukture i kapacitete.

OPŠTE PREPORUKE

- Poželjno je sačiniti višegodišnji plan uključivanja novih članova UO, pri čemu bi se mogle uzeti u obzir osobe koje nisu direktno vezane uz organizaciju, npr. članovi iz akademske zajednice, iz javnih ustanova, medija itd. s interesom za misiju organizacije. Uvođenje ovih osoba u organizaciju trebalo bi biti postepeno i osmišljeno kako se ne bi dogodilo da celokupni saziv UO čine osobe koje do tada nisu imale nikakvog dodira s organizacijom.
- Organizacija bi među novinarima trebalo da pronađe one koji su svojim dosadašnjim radom pokazali afinitet prema oblastima kojima se Komitet pravnika za ljudska prava bavi, da sa njima ostvare kontakt i da stalno rade sa njima. Informacije koje nudite medijima moraju da budu uvek proverene i pouzdane, kako bi se izgradilo međusobno poverenje.

Ovaj izveštaj pripremio je Proconcept tim, na osnovu rezultata Analize kapaciteta NVO u Srbiji.

